

Isamaa tahtis sundüürnike raha järjekordselt tuuri panna

Omandireformi aluste seadus võeti vastu 1991. a 13 juunil. Omandireformi reservfond loodi just selleks, et aidata sundüürnikke, kes omandireformiga kodust ilma jäid.

Marika Tuus- Laul

Riigikogu liige

Varem olid sundüürnikud korteri valdajad, sest tollaste seaduste alusel oli neile välja kirjutatud order ehk antud elamispinna kasutamise õigus piiramata ajaks. 1990-ndate alguses oli ju see omamoodi õnneloterii, kes said oma elamise erastada ja kes tõsteti meie riigi seaduste alusel tänavale, kuna kusagilt olevat omanik või tema sugulane välja ilmunud. Pärijate ringi laiendati ju mitmekümnel korral. Ilmus välja terve kaader „lehmalellepoegi“, kellest said uues Eesti Vabariigis jõukad kinnisvaraomanikud. Tänavale heidetud sundüürnike kannatuste vastu tundis tol ajal empaatiat Keskerakond ja selle juht Edgar Savisaar.

Kui poleks olnud inimesi, kes nendes majades, korterites elasid ja 50 aasta jooksul kinnisvara hooldasid, poleks neid hooneid enam olemaski. Välja ilmunud uutel omanikel oli ikka mõnus hooldatud kinnisvara omanikeks saada küll.

Kusjuures mõned aastad enne väljatõstmisi seisis kogu rahvas ühtsena balti ketis ja laulis lauluväljakul, Vabaks saades kadus paraku vennaarm ruttu. Värskes Eesti Vabariigi õigusriigis tehti mitukümmend tuhat perekonda kodutuks. Rahvas löödi lahku ja see vastasseis kahjuks kestab tänaseni.

Isamaa tahtis sundüürnike rahaga tõllakuurid läikima lüüa

5. mail 2022 esitas Isamaa Riigikogus eelnõu, kus omandireformi reservfondist eraldatavale toetusele pidanuks saama kandideerida muinsuskaitsealadel asuvate tagastatud, kuid ehitismälestiseks mitte tunnistatud ajalooliste ehitiste omanikud. Sellekohane eelnõu lükati õnneks Riigikogus tagasi.

Selge see, et paljud muinsuskaitse objektid praegu lagunevad. Need on kui hundikurgud, mis vajavad raha, et neid hävingust päästa. Haldamisega kaasnevad omanikukohustused ja vara korras hoidmine. See pidi ju vara vastu võtnud omanikele teada olema. Aga nüüd tuli ka see seltskond omandireformi reservist raha taotlema. Selle asemel, et sundüürnikelt andestust paluda ja kannatusi hüvitada, tahtis Isamaa hoopis tõllakuure läikima lüüa!

Sundüürnike raske olukorra leevendamine on Keskerakonna valimislubadustes olnud veerand sajandit järjest. Üürnikud ootavad, et Keskerakond valitsusvastutust jagades nüüd oma näo nende poole pööraks.

Ekspertid tunnistavad ülekohtu

„Endistele omanikele ja nende pärijatele kuulunud hoonetes elanud üürnikke kui sotsiaalset gruppi ei koheldud omandireformi käigus võrdselt teiste riigile kuuluvatel pindadel elanud inimestega ja sellega tekitati suuri probleeme,“ öeldakse Erik Terki poolt juhitud ekspertgrupi

uurimistöö analüüsis. Paraku on ekspertide arvamusega arvestamine meie poliitikute seas üsna tendentslik. Kui on kasulik, siis arvestatakse. Kui mitte, nagu näiteks sundüürnikele tehtud ülekohtu puhul, siis kasvab kui nõiaväel nahk kuulmiskanalite peale.

Kuhu kõike ei ole omandireformi reservfondi rahasid aastate jooksul pööritatud! Näiteks toetas 2000. aastal valitsus rahandusministeeriumi ettepanekut ja eraldas omandireformi reservfondist 1,5 miljoni krooni Ida-Viru Maavalitsusele Narva-Jõesuu linna soojusmajanduse probleemide lahendamiseks vajalike remonttööde tegemiseks.

2009. aastal eraldas valitsus sotsiaalministeeriumile ning maksu- ja tolliametile 3,72 miljoni krooni II pensionisamba sissemaksete peatamise kulude katteks. 2013. aastal kuritarvitas Andrus Ansipi valitsus sundüürnikele mõeldud omandireformi reservfondi raha andes sealt 8.3 miljoni eurot laenu Estonian Airile! 2015. aastal otsustas valitsus eraldada toetusena omandireformi reservfondist maa-ametile 750 000 eurot maareformi lõpuleviimisega seotud kulude katmiseks.

Korduvalt on sundüürnikele mõeldud raha soovitud jagada kirikutele. Umbes 4 aastat tagasi sooviti sundüürnike raha jagada aga Kohtla-Järve kolemajade lammutamiseks, raha taheti anda Venemaale sõja käigus jäänud Petseri kloostriks jne. Õnneks pole sellised rumalused läinud läbi Riigikogus.

Te näete, kui raske on praegu ukrainlastel, kes on sõja ajal kodust ilma jäänud. Aga sundüürnikke tõsteti välja rahu ajal Eesti kui õigusriigi seadustega.